

Klachtenregeling wetenschappelijke integriteit Open Universiteit BD/BV/JZ

Vooraf

Deze klachtenregeling is gebaseerd op de modelregeling die is opgesteld door de gezamenlijke Nederlandse universiteiten om als uitgangspunt en voorbeeld te dienen voor de klachtenregeling die elke universiteit zelf vaststelt. In februari 2014 zijn in dit model diverse wijzigingen aangebracht die in deze versie zijn verwerkt. Daarnaast heeft het LOWI aan de hand van een door het LOWI behandelde casus enkele voorstellen tot wijziging gedaan die eveneens in deze versie zijn verwerkt.

Het doel van een gezamenlijke modelregeling is een zo veel mogelijk gelijke behandeling in elke universiteit van vermoedens van schendingen van de wetenschappelijke integriteit. Uitgangspunten, terminologie en procedures zullen hierdoor voor ieder die met klachten over of vermoedens van integriteitschendingen te maken krijgt, dezelfde zijn. Dat is belangrijk, omdat de universiteit zich verantwoordelijk stelt voor het gedrag van elke onderzoeker die binnen haar muren wetenschappelijk werk verricht of heeft verricht. De universiteit stelt zich daarom open voor alle klachten over de wetenschappelijke integriteit van haar onderzoekers en belooft gegronde vermoedens van misdragingen te onderzoeken.

De modelregeling is geen voorschrift, maar een afspraak tussen de universiteiten de bepalingen daaruit over te nemen in de eigen reglementen. Inhoudelijke aanpassingen aan de lokale situatie zullen worden beargumenteerd.

Preambule

Binnen de Open Universiteit rust op alle betrokkenen bij het onderwijs en onderzoek een eigen verantwoordelijkheid voor de instandhouding van de wetenschappelijke integriteit. De algemene beginselen van professioneel wetenschappelijk handelen dienen daartoe te allen tijde te worden nageleefd.

In de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening (VSNU 2005, aangepast in 2012) is een uitwerking gegeven aan deze beginselen die ook door de Open Universiteit worden onderschreven en gelden als richtlijnen voor de universiteit als bedoeld in artikel 1.7 van de WHW.

Een van de middelen ter toetsing van de wetenschappelijke integriteit is het recht te klagen indien (het vermoeden bestaat dat) medewerkers van de universiteit de wetenschappelijke integriteit schenden.

Voor de verwezenlijking van dit klachtrecht heeft het College van bestuur de onderstaande regeling vastgesteld.

§1. Definities

Artikel 1

In deze regeling wordt verstaan onder:

Schending van de wetenschappelijke integriteit:	Handelen of nalaten in strijd met de principes van goed wetenschappelijk onderwijs en onderzoek, zoals uitgewerkt in de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening en de ALLEA European Code of Conduct for Research Integrity, waaronder in ieder geval de gedragingen opgenomen in bijlage 1
Klacht:	Een melding over (een vermoeden van) schending van de wetenschappelijke integriteit begaan door een medewerker
Klager:	Degene die zich met een klacht wendt tot de Commissie, al dan niet via het College van bestuur of de Vertrouwenspersoon
LOWI	Landelijk Orgaan voor Wetenschappelijke Integriteit;
Beklaagde:	De medewerker over wiens gedraging een klacht is ingediend

Medewerker:	Degene die conform de CAO-NU een dienstverband heeft (gehad) bij de universiteit of die anderszins werkzaam is (geweest) onder verantwoordelijkheid van de universiteit
Vertrouwenspersoon:	Degene die als vertrouwenspersoon wetenschappelijke integriteit is aangewezen door het College van bestuur
Commissie:	De door het College van bestuur ingestelde commissie ter behandeling van klachten inzake schending van de wetenschappelijke integriteit.

§2. Klachten

Artikel 2

- 1) Eenieder heeft het recht een klacht in te dienen bij de Commissie, al dan niet via het College van Bestuur of de Vertrouwenspersoon.
- 2) Titel 9.1 Algemene wet bestuursrecht is van overeenkomstige toepassing voor zover de klachtbehandeling in deze regeling daarvan niet afwijkt.
- 3) Indien de klacht betrekking heeft op een lid van het College van bestuur, kan de klacht worden ingediend bij de Commissie, al dan niet via de Raad van Toezicht of de Vertrouwenspersoon. In dat geval brengt de Commissie advies uit aan de Raad van Toezicht en oefent deze de bevoegdheden uit van artikel 5.
- 4) Een ieder is verplicht aan de Vertrouwenspersoon en de Commissie binnen de gestelde redelijke termijn alle medewerking te verlenen die zij redelijkerwijs kunnen vragen bij de uitoefening van hun bevoegdheden.
- 5) Een ieder die is betrokken bij de behandeling van een klacht is geheimhouding verschuldigd over hetgeen hem in de klachtprocedure bekend is geworden.

§ 3. Vertrouwenspersoon

Artikel 3 Benoeming

- 1) Het College van bestuur benoemt één of meerdere vertrouwenspersonen wetenschappelijke integriteit voor een periode van vier jaar gehoord de decanen. Herbenoeming voor een aansluitende periode van telkens vier jaar is mogelijk.
- 2) Voor benoeming is vereist:
 - a) het zijn van (emeritus) hoogleraar met lange ervaring in onderzoek en onderwijs, bij voorkeur opgedaan aan één of meer Nederlandse universiteiten;
 - b) het genieten van een onbesproken wetenschappelijke reputatie;
 - c) het kunnen omgaan met tegenstellingen en conflicten;
- 3) het College van bestuur kan de benoeming tussentijds beëindigen
 - a) op eigen verzoek van de Vertrouwenspersoon wetenschappelijke integriteit;
 - b) wegens niet langer voldoen aan de vereisten voor benoembaarheid;
 - c) wegens disfunctioneren als Vertrouwenspersoon gehoord de decanen
- 4) Niet voor benoeming tot vertrouwenspersoon wetenschappelijke integriteit komen in aanmerking de leden van de raad van toezicht, de leden van het College van bestuur en decanen.

Artikel 4 Taak

De Vertrouwenspersoon wetenschappelijke integriteit

- a. fungeert als laagdrempelig aanspreekpunt voor vragen en klachten over wetenschappelijke integriteit;

- b. probeert indien hij daartoe mogelijkheden ziet te bemiddelen of de klacht anderszins in der minne op te lossen;
- c. informeert klager over de procedure voor het indienen van een klacht bij de Commissie.

Artikel 5 Verantwoording

De Vertrouwenspersoon wetenschappelijke integriteit legt over zijn werkzaamheden achteraf verantwoording af aan het College van bestuur in een jaarlijkse rapportage ten behoeve van het jaarverslag van de universiteit.

De Vertrouwenspersoon wetenschappelijke integriteit is geheimhouding verschuldigd over hetgeen hem in die hoedanigheid bekend is geworden.

§ 4. Commissie wetenschappelijke integriteit

Artikel 6 Benoeming en samenstelling

- 1) Het College van bestuur stelt een Commissie wetenschappelijke integriteit in.
- 2) De Commissie wordt gevormd door de voorzitter en minimaal twee andere leden. Ten minste één van de leden is jurist. De commissie wordt ambtelijk ondersteund door een jurist.
- 3) De voorzitter en de leden worden benoemd door het College van bestuur voor een periode van vier jaar gehoord de decanen. Herbenoeming voor een aansluitende periode van telkens vier jaar is mogelijk.
- 4) Voor benoeming is vereist:
 - het zijn van (emeritus) hoogleraar met lange ervaring in onderzoek en onderwijs, bij voorkeur opgedaan aan één of meer Nederlandse universiteiten en
 - het genieten van een onbesproken wetenschappelijke reputatie.
- 5) Het College van bestuur kan de benoeming tussentijds beëindigen;
 - op eigen verzoek van de voorzitter of lid van de commissie
 - wegens niet langer voldoen aan de vereisten van benoembaarheid
 - wegens disfunctioneren als voorzitter of lid van de commissie gehoord de decanen.
- 6) Niet voor benoeming tot voorzitter of lid van de commissie komen in aanmerking de leden van de Raad van Toezicht, de leden van het College van bestuur, de decanen en de vertrouwenspersonen wetenschappelijke integriteit.

Artikel 7 Taak

De Commissie wetenschappelijke integriteit onderzoekt klachten en brengt daarover advies uit aan het College van bestuur. De commissie kan voor het onderzoek van een klacht een subcommissie instellen die de commissie adviseert over de gegrondheid van de klacht. Voorts adviseert de commissie gehoord de vertrouwenspersoon wetenschappelijke integriteit het College van bestuur gevraagd en ongevraagd over het preventiebeleid van de universiteit op het gebied van schending van de wetenschappelijke integriteit.

Artikel 8 Bevoegdheden

- 1) De (sub)Commissie is bevoegd informatie in te winnen bij alle werknemers en organen van de universiteit. Zij kan inzage verlangen in alle documentatie en correspondentie die zij voor de beoordeling van de klacht van belang acht.
- 2) De (sub)Commissie kan getuigen en deskundigen, al dan niet verbonden aan de universiteit, horen of raadplegen. Van het horen of de raadpleging wordt een rapportage opgemaakt.
- 3) De commissie brengt het definitieve advies uit aan het College van bestuur.

Artikel 9 Werkwijze

- 1) Voor zover de werkwijze van de commissie niet in deze of in een andere regeling is vastgelegd, wordt deze bepaald door de voorzitter.
- 2) Leden van de (sub)Commissie die op enigerlei wijze zijn betrokken bij de personen of feiten waarop de klacht betrekking heeft, nemen niet deel aan de behandeling van een klacht.
- 3) De Commissie beoordeelt de ontvankelijkheid van de klacht aan de hand van de volgende criteria:
 - a) duidelijke omschrijving van de (vermoede) schending van de wetenschappelijke integriteit door één of meer bepaalde medewerkers van de Open Universiteit;
 - b) de daarop betrekking hebbende schriftelijke stukken of andere bewijsmiddelen;
 - c) vermelding van naam, functie en contactgegevens van klager;
 - d) op verzoek van het College van bestuur kan de Commissie een klacht onderzoeken zonder de identiteit van de klager te kennen.
- 4) De Commissie is bevoegd een klacht niet in behandeling te nemen indien:
 - de schending naar haar oordeel te lang geleden heeft plaatsgevonden
 - Klager naar haar oordeel onredelijk lang heeft gewacht met het indienen van de klacht;
 - de klacht al eerder is onderzocht of naar haar oordeel kennelijk ongegrond of kennelijk van onvoldoende belang is verklaard.
 - een klacht ook aan de orde is in een strafrechtelijk, bestuursrechtelijk of civielrechtelijk proces.
- 5) De Commissie kan klager en beklagde doorverwijzen naar de vertrouwenspersoon wetenschappelijke integriteit indien de klacht naar haar oordeel zich leent voor bemiddeling of oplossing in der minne. De termijn als bedoeld onder 9 wordt in dat geval opgeschort. Van de opschorting van de termijn wordt schriftelijk mededeling gedaan aan klager en beklagde.
- 6) De Commissie kan klager de gelegenheid bieden de klacht aan te vullen binnen een door haar gestelde termijn.
- 7) De Commissie oordeelt binnen drie weken na ontvangst van de klacht over de ontvankelijkheid van de klacht. Indien zij tot niet-ontvankelijkheid concludeert, brengt zij daarover terstond advies uit aan het College van bestuur.
- 8) Indien de Commissie de klacht ontvankelijk acht, gaat zij over tot inhoudelijke behandeling.
 - De (sub)Commissie hoort de naar haar oordeel in aanmerking komende betrokkenen bij de klacht, waaronder in ieder geval klager en beklagde. Van het horen wordt een verslag opgemaakt.
 - De (sub)Commissie hoort de betrokkenen in elkaars aanwezigheid, tenzij er zwaarwegende redenen zijn dit niet te doen. De (sub)Commissie bepaalt of het delen van het verslag van het gescheiden horen van alle betrokken partijen bevorderlijk is voor de correcte afhandeling van de klacht; in dat geval wordt aan de niet-aanwezige betrokkene(n) een verslag verstrekt.
 - Bij het horen kunnen betrokkenen zich laten bijstaan.
- 9) Binnen twaalf weken na ontvangst van de klacht brengt de Commissie advies uit aan het College van bestuur over de gegrondheid van de klacht. Deze termijn kan door de commissie telkens met ten hoogste twaalf weken worden verlengd. Van verlenging van de termijn wordt schriftelijk mededeling gedaan aan klager en beklagde.

Artikel 10 Verantwoording

- 1) De Commissie legt over haar werkzaamheden achteraf verantwoording af aan het College van bestuur in een jaarlijkse rapportage ten behoeve van het jaarverslag van de universiteit.
- 2) De leden van de (sub)Commissie en eventuele geraadpleegde deskundigen zijn geheimhouding verschuldigd over hetgeen hun in die hoedanigheid bekend is geworden.

Artikel 11 Vervolgprocedure

- 1) Binnen vier weken na ontvangst van het advies van de Commissie stelt het College van bestuur zijn aanvankelijk oordeel vast. Het stelt klager en beklaagde(n) hiervan terstond schriftelijk in kennis. Het advies van de Commissie wordt meegezonden met het aanvankelijk oordeel.
- 2) Binnen zes weken na de onder 1 genoemde kennisgeving door het College van bestuur kunnen klager en beklaagde het LOWI verzoeken een advies uit te brengen over het aanvankelijk oordeel van het College van bestuur, voor zover dit de (procedure aangaande de) schending van de wetenschappelijke integriteit betreft. De Commissie zendt desgevraagd terstond alle op de klacht betrekking hebbende stukken in afschrift aan het LOWI.
- 3) Indien door klager of beklaagde niet binnen de onder 2 genoemde termijn het advies van het LOWI is gevraagd, stelt het College van bestuur zijn oordeel vast.
- 4) Indien het advies van het LOWI is gevraagd, betreft het College van bestuur het advies van het LOWI in zijn oordeel.

Artikel 12 Publicatie

Het advies van de commissie en het oordeel van het College van bestuur worden na afronding van de procedure in geanonimiseerde vorm gepubliceerd op de website van de VSNU onder vermelding van de naam van de universiteit.

Van de klachten die sedert 1 januari 2005 door de Commissie inhoudelijk zijn onderzocht wordt het advies van de Commissie en het oordeel van het College van bestuur na afronding van de procedure in geanonimiseerde vorm gepubliceerd op de website van de VSNU.

Artikel 13 Bescherming

Het indienen van een klacht ingevolge deze regeling mag voor de klager tot generlei nadeel, direct of indirect, leiden, tenzij de klager niet te goeder trouw heeft gehandeld. Hetzelfde geldt voor getuigen, deskundigen, de vertrouwenspersonen wetenschappelijke integriteit of de (sub)Commissieleden.

§ 5. Overige bepalingen

Artikel 14 Onvoorziene gevallen

In gevallen waarin deze regeling niet voorziet, beslist het College van bestuur

Artikel 15 Citeertitel en inwerkingtreding

- 1) Deze regeling is door het College van bestuur vastgesteld op 17 maart 2015
- 2) Deze regeling treedt in werking op 17 maart 2015. Zij vervangt per gelijke datum de Klachtenregeling wetenschappelijke integriteit Open Universiteit (U2012/05267/JFE) van 11 september 2012 alsmede alle voorgaande klachtenregelingen op het gebied van wetenschappelijke integriteit en kan worden aangehaald als Regeling wetenschappelijke integriteit Open Universiteit.
- 3) Deze regeling wordt gepubliceerd op de interne en externe website van de Open Universiteit.

Bijlage bij de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit Open Universiteit

Schendingen van de wetenschappelijke integriteit

In de wetenschappelijke gemeenschap bestaat grote overeenstemming over hoe de wetenschapsbeoefenaar zich hoort te gedragen en welke gedragingen moeten worden afgewezen als schendingen van de wetenschappelijke integriteit. In Nederland is die overeenstemming terug te vinden in de KNAW notitie Wetenschappelijke Integriteit uit 2001 en de VSNU code wetenschapsbeoefening uit 2004. Van de vele internationale teksten is de ALLEA European Code of Conduct for Research Integrity uit 2011 toonaangevend.

Fouten worden overal gemaakt en misdragingen zijn er in vele soorten en maten. Wetenschap kan slechts functioneren als is voldaan aan alle eisen van zorgvuldigheid, betrouwbaarheid, eerlijkheid, onpartijdigheid, verantwoordelijkheid en respect. Wetenschappelijk wangedrag brengt schade toe aan de waarheid, aan andere wetenschappers en aan de maatschappij. De eerstverantwoordelijke om wangedrag tegen te gaan en zo nodig te bestraffen is de werkgever van de onderzoeker, de universiteit of het onderzoeksinstituut.

Met betrekking tot de gedragingen die hieronder zijn opgesomd, verklaren de universiteiten dat zij deze categorisch afwijzen, actief bestrijden en zo nodig met de hun ter beschikking staande sancties zullen bestraffen. Onder schendingen van de wetenschappelijke integriteit wordt in ieder geval verstaan:

- 1) fingeren: het invoeren van fictieve gegevens
Het fabriceren of verzinnen van gegevens die worden gepresenteerd als werkelijk verkregen bevindingen van onderzoek. Hiermee wordt het hart van de wetenschap - de waarheidsvinding - geraakt.
- 2) falsificeren: het vervalsen van gegevens en/of het heimelijk verwerpen van verkregen onderzoeksresultaten
Voor de onderzoeker onwettelijke gegevens mogen nooit worden aangepast aan de verwachtingen of de theoretische uitkomsten. Het weglaten van gegevens mag slechts geschieden op aantoonbaar goede gronden.
- 3) plagiëren van (delen van) publicaties en resultaten van anderen
Wetenschap functioneert slechts met de eerlijke erkenning van de intellectuele eigendom van ieders eigen bijdrage aan de kennis. Dat geldt voor de hele range van studentenwerkstukken en scripties tot wetenschappelijke publicaties en dissertaties. Het gaat niet alleen om letterlijk overschrijven, maar ook om parafraseringen, het weglaten van noten of bronvermelding, het heimelijk gebruik van door anderen vergaarde data, ontwerpen of tabellen. Het auteursrecht biedt gedupeerden de mogelijkheid tot genoegdoening via de rechter, maar ook als er geen direct gedupeerde (meer) is, kan een onderzoeker worden aangeklaagd wegens plagiaat.
- 4) het opzettelijk negeren en niet erkennen van bijdragen van andere auteurs
is een vorm van wangedrag die verwant is aan het plegen van plagiaat. Opzettelijke en grove schendingen die niet binnen de wetenschappelijke gemeenschap zelf opgelost kunnen worden, behoeven een onafhankelijk oordeel van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit.
- 5) het zich onterecht voordoen als (mede-)auteur
Een onderzoeker mag zich slechts (laten) noemen als medeauteur van een publicatie wanneer hij daaraan een aanwijsbare bijdrage heeft geleverd in de vorm van ingebrachte ideeën en expertise, uitgevoerd onderzoek, of theorievorming. Een onderzoeker die zijn naam aan een publicatie verbindt, vergewist zich zo goed mogelijk van de juistheid en integriteit van de inhoud.

6) het bewust verkeerd gebruiken van (statistische) methoden en/of het bewust verkeerd interpreteren van resultaten

De (statistische) interpretatie van onderzoeksgegevens en van empirische resultaten is onderdeel van de wetenschappelijke discours en dat betreft ook de vraag of die interpretatie al dan niet verkeerd is. Het is pas aan te merken als wangedrag indien wordt volhard in een verkeerde voorstelling van zaken en het presenteren van ongewettigde conclusies, wanneer in de wetenschappelijke gemeenschap tot een onomstreden oordeel daarover is gekomen. Zo nodig kan een Commissie Wetenschappelijke Integriteit met externe peers tot een dergelijk oordeel komen.

7) het begaan van verwijtbare onzorgvuldigheden bij het verrichten van onderzoek

Er is pas sprake van wangedrag wanneer de onderzoeker verder gaat dan fouten en slordigheden en zijn handelwijze niet bijstelt na ernstige en gefundeerde kritiek. Een Commissie Wetenschappelijke Integriteit kan laten onderzoeken of daarvan sprake is.

8) wangedrag van collega's toelaten en verheimelijken

Een onderzoeker of bestuurder heeft een zorgplicht ten aanzien van de wetenschap als geheel en in het bijzonder ten aanzien van de onderzoekers in zijn directe omgeving. Erkend moet worden dat gezagsverhoudingen in de wetenschap, bijvoorbeeld tussen promotor en promovendus, het aanklagen van collega's niet altijd gemakkelijk zal maken.

